

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه‌درسی رشته

تفسیر روایی

Hadith-Based Exegesis

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه علوم حوزوی

پیشنهادی دانشگاه غیردولتی - غیرانتفاعی قرآن و حدیث

پایه

نام رشته: تفسیر روایی
عنوان گرایش: -
گروه: علوم حوزوی
دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته
کارگروه تخصصی: علوم قرآن و حدیث
نوع مصوبه: بازنگری
پیشنهادی: دانشگاه غیردولتی - غیرانتفاعی قرآن و حدیث
تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته تفسیر روایی، در جلسه شماره ۱۴ تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۱ گروه علوم حوزوی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب برنامه درسی یاد شده وارد دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه علوم حوزوی می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته تفسیر روایی مصوب جلسه ۷۸۱ تاریخ ۱۳۹۰/۰۳/۲۱ شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی می‌شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه علوم حوزوی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمدرضا آهنجیان
دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی آموزشی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه قرآن حدیث

برنامه درسی رشته

تفسیر روایی

Hadith-Based Exegesis

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

تهیه‌کنندگان [به ترتیب حروف الفبا]

هادی حجت (دانشیار دانشگاه قرآن و حدیث)

علی راد (دانشیار پردیس فارابی - دانشگاه تهران)

محمدعلی رضایی اصفهانی (استاد جامعه المصطفی العالمیه)

علی صفری (استادیار دانشگاه قرآن و حدیث)

محمد مرادی (استادیار دانشگاه قرآن و حدیث)

عبدالهادی مسعودی (دانشیار دانشگاه قرآن و حدیث)

جدول تغییرات
کارشناسی ارشد - تفسیر روایی

ردیف	در برنامه قبلی	نوع درس	در برنامه بازنگری	نوع درس
۱	علوم قرآنی	تخصصی	علوم قرآنی	جبرانی
۲	اصول و مقدمات تفسیر	تخصصی	اصول و مقدمات تفسیر	جبرانی
۳	مبانی و روش تفسیر روایی	تخصصی	مبانی و روش تفسیر روایی	تخصصی
۴	روشهای تفسیری	تخصصی	ادغام و حذف	-
۵	مفردات قرآن و حدیث	تخصصی	مفردات قرآن و حدیث	اختیاری
۶	آسیب شناسی حدیث	تخصصی	اعتبار سنجی حدیث	تخصصی
۷	آسیب شناسی تفسیر روایی	تخصصی	آسیب شناسی تفسیر روایی	تخصصی
۸	تفسیر ترتیبی جامع	تخصصی	تفسیر ترتیبی جامع	تخصصی
۹	تفسیر آیات گزیده	تخصصی	تفسیر روایی فقهی	اختیاری
۱۰	تفسیر روایی تطبیقی	تخصصی	تفسیر روایی تطبیقی	تخصصی
۱۱	تفسیر آیات متشابه و مشکل	تخصصی	ادغام و حذف	-
۱۲	تفسیر موضوعی	تخصصی	تفسیر موضوعی	تخصصی
۱۳	روش تحقیق	تخصصی	روش تحقیق و پایان نامه نویسی	جبرانی
۱۴	زبان انگلیسی تخصصی	تخصصی	زبان تخصصی انگلیسی	اختیاری
۱۵	پایان نامه	تخصصی	پایان نامه	تخصصی
۱۶	روش فهم حدیث	پیش نیاز	روش فهم حدیث	تخصصی
۱۷	تاریخ تفسیر	پیش نیاز	تاریخ قرآن	جبرانی
۱۸	-	-	مطالعات بنیادین حدیث پژوهی	تخصصی
۱۹	-	-	قرآن در روایات اهل بیت علیهم السلام	تخصصی
۲۰	-	-	تفسیر موضوعی روایی (خداشناسی - انسان شناسی)	تخصصی
۲۱	-	-	تفسیر موضوعی روایی (اخلاقی - اجتماعی)	تخصصی
۲۲	-	-	زبان تخصصی عربی	اختیاری
۲۳	-	-	سند شناسی و رجال کاربردی	اختیاری
۲۴	-	-	پژوهش های حدیثی معاصر	اختیاری

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

حدیث همواره همپای قرآن کریم مورد تکریم و احترام مسلمانان بوده و به عنوان ثقل اصغر مطرح است. مسلمانان پیوسته در سخنان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و معصومان علیهم السلام، تفسیر مفاهیم قرآن را جستجو کرده‌اند و آن را یکی از منابع استوار دستیابی به فرهنگ اصیل اسلامی به شمار آورده‌اند.

علی‌رغم فاصله طولانی از عصر صدور حدیث، نیاز به بهره‌گیری از حدیث به عنوان دومین منبع الهام بخش اندیشه اسلامی همچنان پابرجا و رو به فزونی است.

به همین مناسبت و در راستای تأمین نیازهای گسترده مراکز علمی به تبیین جایگاه و نقش سخنان معصومان علیهم السلام در فهم معارف دینی و به ویژه تفسیر آیات قرآن کریم، رشته «تفسیر روایی» (Hadith-Based Exegesis) در مقطع کارشناسی ارشد طراحی و مورد بررسی مجدد و بازنگری قرار گرفته است.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته «تفسیر روایی»، برابر با ۴ نیمسال تحصیلی است که در صورت نیاز برای نگارش پایان‌نامه و دفاع از آن قابل تمدید است، برنامه این گرایش مشتمل بر ۳۲ واحد (۲۸ واحد درسی و ۴ واحد پایان‌نامه) است. ضمناً گذراندن دروس جبرانی تعیین شده از سوی گروه، برای افراد دانش‌آموخته رشته‌های غیرمرتبط الزامی است.

تلاش دست‌اندرکاران تدوین این مجموعه برآن بوده است تا برنامه حاضر براساس روش تلفیقی صورت پذیرد و در طراحی آن توجه خاص به دو موضوع: الف) روش میان رشته‌ای (بهره‌گیری از دانش‌های تفسیری و حدیثی)؛ ب) روش جامعه‌مداری (توجه به نیازهای جامعه اسلامی مرتبط با رشته) وجود داشته است. هدف کلی این رشته در نظام دانشگاهی تربیت مدرسان و محققانی شایسته و کارآمد است که با برخورداری از شناخت دیدگاه‌های معصومان علیهم السلام توانایی ایجاد ارتباط و بهره‌گیری از علوم مورد نظر را در موضوعات تخصصی داشته باشند و بتوانند با نگاه به مبانی دانش‌های قرآنی و حدیثی به ارائه نظرات و اصول کلی مورد نظر اسلام در حوزه‌های مرتبط با این رشته بپردازند و اهداف جزئی‌تر عبارتند از:

۱. شناخت معارف قرآن کریم و بهره‌گیری از روایات در فهم و تفسیر کلام الهی
۲. شناخت اصول، قواعد و روش‌های علمی تفسیر روایی
۳. توانایی برقراری پیوند میان آموزه‌های قرآنی و حدیثی، با مسائل و نیازهای روز

پ) ضرورت و اهمیت

با توجه به ماهیت دینی نظام جمهوری اسلامی ایران، تشنگی نسل جوان و ضرورت کاوش در احادیث گرانسنگ پیشوایان معصوم علیهم السلام با رویکردی تخصصی و پرداختن به شاخه‌های مختلف دانش تفسیر، به ویژه تفسیر مبتنی بر آرای معصومان علیهم السلام تأسیس رشته‌های درسی دانشگاهی جدید در این حوزه ضروری می‌نماید. از این رو، ایجاد رشته «تفسیر روایی» با هدف تربیت متخصصانی توانا و کارآمد در این حوزه، پاسخی مناسب به این نیازهاست.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

تعداد واحد	نوع دروس
۲۲	دروس تخصصی
۶ از ۱۲	دروس اختیاری
۴	پایان نامه
۳۲	جمع

تذکر: گروه آموزشی می‌تواند تا ۱۲ واحد جبرانی با توجه به سطح و رشته مقطع قبلی دانشجویان تعیین نماید. نمره این دروس در کارنامه ثبت نمی‌شود اما دانشجو ملزم به گذراندن آنها خواهد بود. کسانی که در مقطع قبلی یا همسان این واحدها را گذرانده باشند با ارائه مدرک یا تایید گروه از انتخاب واحد این دروس معاف می‌باشند.

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

دروس مرتبط	مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه
کلیه دروس	توانایی بهره‌مندی از دانش تفسیر و حدیث به منظور یافتن پاسخ‌های مناسب برای سؤالات جدید.
کلیه دروس	پاسخ‌گویی به شبهات درباره حدیث و نقش آن در تفسیر کلام الهی.
دروس مرتبط	مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی
کلیه دروس	تدریس دروس مرتبط با این رشته در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی.
کلیه دروس	تحقیق در حوزه مرتبط با رشته

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

داوطلبان تحصیل در این رشته از میان دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی و یا طلاب هم‌تراز حوزه‌های علمیه انتخاب می‌شوند. آزمون علمی ورودی تک مرحله‌ای خواهد بود و آزمون علمی با توجه به مقررات آموزشی از طریق سازمان سنجش آموزش کشور و یا با نظارت آن سازمان برگزار می‌شود.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۲) - عنوان و مشخصات كلي دروس تخصصي

پيش نياز / هم نياز	تعداد ساعات		نوع واحد			تعداد واحد	عنوان درس	كد درس
	نظري	عملي	نظري عملي	عملي	نظري			
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	مطالعات بنيادين حديث پژوهي	۰۰۲۱۸
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	روش فهم حديث	۰۰۲۱۹
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	اعتبارسنجي حديث	۰۰۲۲۰
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	قرآن در روايات اهل بيت عليهم السلام	۰۰۲۲۱
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	مباني و روش تفسير روايي	۰۰۲۲۲
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	آسيب شناسي تفسير روايي	۰۰۲۲۳
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	تفسير موضوعي	۰۰۲۲۴
تفسير موضوعي	۳۲	-	-	-	✓	۲	تفسير موضوعي روايي (خداشناسي - انسان شناسي)	۰۰۲۲۵
تفسير موضوعي	۳۲	-	-	-	✓	۲	تفسير موضوعي روايي (اخلاقي - اجتماعي)	۰۰۲۲۶
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	تفسير ترتيبی جامع	۰۰۲۲۷
مباني و روش تفسير روايي	۳۲	-	-	-	✓	۲	تفسير روايي تطبيقي	۰۰۲۲۸
-	۶۴	-	-	-	✓	۴	پايان نامه	۰۰۲۲۹
-	۳۸۴	-	-	-	-	۲۶	جمع	

جدول (۳) - عنوان و مشخصات كلي دروس اختياري

پيش نياز / هم نياز	تعداد ساعات		نوع واحد			تعداد واحد	عنوان درس	كد درس
	نظري	عملي	نظري عملي	عملي	نظري			
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	پژوهش هاي حديثي معاصر	۰۰۲۳۰
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	مفردات قرآن و حديث	۰۰۲۳۱
مباني و روش تفسير روايي	۳۲	-	-	-	✓	۲	تفسير روايي فقهی	۰۰۲۳۲
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	سندشناسي و رجال کاربردی	۰۰۲۳۳
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	زبان تخصصي عربي	۰۰۲۳۴
ندارد	۳۲	-	-	-	✓	۲	زبان تخصصي انگليسي	۰۰۲۳۵
-	۱۹۲	-	-	-	-	۱۲	جمع	

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

تخصصی الزامی

عنوان درس به فارسی:	مطالعات بنیادین حدیث پژوهی		کد درس: ۰۰۲۱۴
عنوان درس به انگلیسی:	Fundamental Studies in Hadith Sciences		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه	نظری ☒
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی	عملی ☒
تعداد واحد:	۲	اختیاری	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه	☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آشنایی با دلایل اعتبار، گستره و ویژگی‌های سنت و حدیث از دیدگاه شیعیان و اهل سنت

ب) اهداف ویژه:

توانمندی در بهره‌گیری از منابع حدیثی شیعه و اهل سنت مطابق با مبانی صحیح

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مطالعات مقدماتی: تعریف، اصطلاح و کاربرد شناسی سنت و حدیث و رابطه آن دو
- نیاز به سنت و حدیث
- اعتبار سنت نبوی صلی‌الله‌علیه‌وآله و اهل بیت علیهم‌السلام
- گستره سنت
- جایگاه سنت و حدیث در معرفت دینی
- نفی قرآن‌بستگی و سنت‌بستگی
- جایگاه سنت و حدیث در فهم قرآن
- ویژگی‌های حدیث شیعه و اهل سنت: پیدایش، گزارش و نگارش
- عصمت اهل بیت علیهم‌السلام و عدالت صحابه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

الاصول العامه للفقہ المقارن — السنه فی الشریعه الاسلامیه؛ حکیم، محمدتقی / الحدیث و المحدثون؛ محمدابو رهو، محمدبا
حجیه السنه؛ حب الله، حیدر / رابطه متقابل کتاب و سنت؛ نصیری، علی.

عنوان درس به فارسی:	روش فهم حدیث		کد درس: ۰۰۲۱۵
عنوان درس به انگلیسی:	Method of Understanding Hadiths		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی ☒	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت روش فهم حدیث

ب) اهداف ویژه:

ایجاد توانمندی در فهم صحیح و روشمند از احادیث

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- پیش نیازهای فهم حدیث: اطمینان به حدیث بودن / دستیابی به متن صحیح

- فهم متن: واژه پژوهی / اصطلاح شناسی / ساختار نحوی / ساختار بلاغی - زبانی

- فهم مقصود: قرائن داخلی / اسباب ورود حدیث / خانواده حدیث / احادیث معارض / دانش‌های بشری و میان رشته‌ای

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

روش فهم حدیث [درسنامه فقه الحدیث]؛ مسعودی، عبدالهادی / منطق فهم حدیث؛ سیدطباطبائی، سیدمحمدکاظم / فقه

الحدیث^۲ - فقه الحدیث^۳؛ پسندیده، عباس.

عنوان درس به فارسی:	اعتبارسنجی حدیث		کد درس: ۰۰۲۱۶
عنوان درس به انگلیسی:	Hadith Authentication		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	ندارد	تخصصی ☒	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت شیوه‌های اعتبارسنجی حدیث

ب) اهداف ویژه:

توانمندی در اعتبارسنجی منبع، سند و مضمون احادیث

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: مفهوم، گونه‌ها و شیوه‌های اعتبارسنجی و پیشینه
- اعتبارسنجی منبع: اصالت متن، انتساب به نویسنده، دسترسی به نویسنده‌ها
- اعتبارسنجی سند: گسست سند، ضعف حلقه‌های سند
- اعتبارسنجی مضمون و قرائن پیرامونی: ملاک‌های اعتبار مضمون، سنجش ملاک‌ها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

کتاب شناخت حدیث؛ حجت، هادی و غلامعلی، مهدی / منطق فهم حدیث؛ سیدطباطبائی، سیدمحمدکاظم / رجال کاربردی با تکیه بر سند شناسی؛ غلامعلی، مهدی.

عنوان درس به فارسی:	قرآن در روایات اهل بیت علیهم السلام		کد درس: ۰۰۲۱۷
عنوان درس به انگلیسی:	Quran As Reflected in Hadiths of Holy Imams		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت دیدگاه اهل بیت علیهم السلام در باره قرآن

ب) اهداف ویژه:

شناخت قرآن و مفاهیم آن از منظر اهل بیت علیهم السلام

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مفهوم شناسی قرآن و اهل بیت علیهم السلام، شناخت جایگاه آنان، اسامی و صفات قرآن
- کلیات: اهل بیت علیهم السلام و جایگاه آنان. قرآن
- وحیانیت قرآن
- اعتبار و حجیت قرآن
- جایگاه قرآن: سند حقانیت، سنجه معرفت، خاستگاه معرفت دینی
- نقش قرآن در هدایت گری و ...
- تحریف ناپذیری، آموزش، فضل، قرائت، آداب و احکام قرآن
- بهره گیری اهل بیت علیهم السلام از قرآن
- علوم قرآن: جمع، طبقات، ناسخ و منسوخ، اعجاز و ...

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتابها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

قرآن در روایات؛ مسعودی، عبدالهادی / در آمدی بر شناخت قرآن بر پایه قرآن و حدیث؛ محمدی ری شهری، محمد / بحار الأنوار لجامعه لدرر اخبار الأئمه الأطهار، (جلدهای ۸۹ و ۹۰)؛ مجلسی، محمد باقر / قرآن در روایات اهل بیت علیهم السلام؛ معارف، مجید و صفره، حسین / القرآن الکریم و روایات المدرستین؛ عسکری، سیدمرتضی.

عنوان درس به فارسی:	مبانی و روش تفسیر روایی		کد درس: ۰۰۲۱۸
عنوان درس به انگلیسی:	Principles And Method of Hadith-Based Exegesis		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد		پایه ☐ نظری ☒
دروس هم نیاز:	ندارد		تخصصی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		اختیاری ☐ نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آگاهی از مبانی و روش تفسیر روایی قرآن کریم

ب) اهداف ویژه:

بررسی مبانی تفسیر روایی و فراگیری روش و فرآیند آن بر پایه روایات اهل بیت علیهم السلام

پ) سرفصل‌ها:

- کلیات: مفهوم شناسی و فواید، جایگاه و پیشینه تفسیر روایی
- مبانی تفسیر روایی: حجیت سنت در تفسیر، اعتبار روایات تفسیری، کارکرد شناسی روایات در تفسیر قرآن مثل تبیین لغوی، بیان مفاهیم کلیدی، جری و تطبیق، تاویل، تقیید و تخصیص و ...
- روش تفسیر روایی: فهم واژگان، اصطلاحات و ساختار نحوی و بلاغی متن، کشف سیاق متنی - آیات مجاور، آیات مرتبط، کشف سیاق مقامی و گردآوری روایات اسباب نزول

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

درآمدی بر تفسیر روایی جامع؛ محمدی ری شهری، محمد / تفسیر روایی جامع؛ مسعودی، عبدالهادی / پرتوی از تفسیر اهل بیت علیهم السلام [جلد نخست]؛ پژوهشکده تفسیر اهل بیت علیهم السلام.

عنوان درس به فارسی:	آسیب شناسی تفسیر روایی		کد درس: ۰۰۲۱۹
عنوان درس به انگلیسی:	Pathology of Hadith-Based Exegesis		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی ☒	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت ابعاد مشکلات تفسیر روایی

ب) اهداف ویژه:

شناخت مشکلات صدور و فقه‌الحدیثی تفسیر روایی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: تعریف، ضرورت، گونه‌شناسی و پیشینه آسیب‌شناسی تفسیر روایی
 - آسیب‌شناسی منابع تفسیر روایی: آسیب سند و طریق و راه حل آن / آسیب پراکندگی و راه حل آن / آسیب تخلیط و راه حل آن

- آسیب‌شناسی محتوایی: تصحیف، سقط، ادراج/ اسباب نزول ساختگی/ افسانه پردازی/ تطبیق و تأویل ناروا
 - آسیب‌های مبنایی و روشی: حدیث بسندگی/ تساهل در روایات/ جستجوی ناتمام/ همسان‌پنداری تفسیر و تأویل

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
 آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تفسیر روایی جامع - آسیب‌شناسی؛ مسعودی، عبدالهادی / آسیب‌شناسی روشی جریان روایت‌گرا در تفسیر؛ اسعدی، محمد و همکاران / آسیب‌شناسی روایات تفسیری؛ دیاری بیدگلی، محمدتقی / التفسیر و المفسرون فی ثوبه القشيب؛ معرفت، محمدهادی / التفسیر و المفسرون؛ ذهبی، محمدحسین.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر موضوعی		کد درس: ۰۰۲۲۰
عنوان درس به انگلیسی:	Thematic Exegesis		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت روش تفسیر موضوعی و آگاهی از نظرات مفسران در برخی موضوعات قرآنی

ب) اهداف ویژه:

توانمندی و شناخت موضوعات و کاربرد شیوه تفسیر موضوعی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیاتی در باره تفسیر موضوعی: تعریف، اهمیت، پیشینه، تحولات و منابع

- مقایسه تفسیر موضوعی با ترتیبی

- روش‌های تفسیر موضوعی / فوائد تفسیر موضوعی / آسیب‌های تفسیر موضوعی

- بررسی موضوعات ذیل به شیوه تفسیر موضوعی: راهنماشناسی: نبوت/ اهل بیت علیهم‌السلام

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

روش‌شناسی تفاسیر موضوعی قرآن؛ جلیلی، سیدهدایت / مبانی و سیر تاریخی تفسیر موضوعی قرآن؛ یدالله پور، بهروز / تفسیر

موضوعی قرآن کریم آموزه‌هایی از فضائل و حقوق اهل بیت علیهم‌السلام در قرآن؛ نجارزادگان، فتح‌الله / معارف قرآن

[راهنماشناسی]؛ مصباح یزدی، محمدتقی / تفسیر موضوعی^۱؛ قاضی زاده، کاظم.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر موضوعی روایی (خداشناسی - انسان‌شناسی)		کد درس: ۰۰۲۲۱
عنوان درس به انگلیسی:	Thematic Hadith-Based Exegesis		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	تفسیر موضوعی		پایه ☐ نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت مبانی و روش تفسیر موضوعی روایی و آگاهی از دیدگاه روایات تفسیری در برخی موضوعات قرآنی

ب) اهداف ویژه:

شناخت چگونگی تفسیری موضوعی روایی مباحث خداشناسی و انسان‌شناسی قرآن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تعریف، اهمیت، پیش‌نیازها، روش و ضوابط، فوائد و آسیب‌های تفسیر موضوعی روایی
- تفسیر موضوعی روایی خداشناسی: اسما و صفات، توحید، دلائل خداشناسی و ...
- تفسیر موضوعی روایی انسان‌شناسی: خلق، شاکله، مرگ و ...

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تفسیر موضوعی روایی [چیستی، مبانی و روش]؛ کمانی نجف‌آبادی، مهدی / التفسیر الاثری الجامع؛ معرفت، محمدهادی / الدر المنثور فی التفسیر بالمأثور؛ سیوطی، جلال‌الدین / نور الثقلین؛ عروسی حویزی، جمعه علی / البیان فی الموافقه بین الحدیث و القرآن؛ طباطبائی، سیدمحمدحسین / بحارالانوار الجامعه لدرر اخبار الأئمه الأطهار؛ مجلسی، محمدباقر.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر موضوعی روایی (اخلاقی - اجتماعی)		کد درس: ۰۰۲۲۲
عنوان درس به انگلیسی:	Thematic Hadith-Based Exegesis		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	تفسیر موضوعی		پایه ☐ نظری ☒
دروس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

آگاهی از دیدگاه روایات تفسیری در برخی موضوعات قرآنی

ب) اهداف ویژه:

شناخت چگونگی تفسیری موضوعی روایی مباحث اخلاقی و اجتماعی قرآن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تفسیر موضوعات روایی اخلاقی:

- موضوعات گزاره‌های اخلاق: اخلاص، احسان، خیر، برّ، صداقت، وفای به عهد، امانت‌داری و ...

- محمولات گزاره‌های اخلاقی: تقوی، ایمان، خیر، برّ، عمل صالح و ...

- تفسیر موضوعی روایی اجتماعی: وحدت و اخوت، اخلاق ارتباطات، حکومت، امر به معروف و نهی از منکر، تأمین اجتماعی،

آسیب‌شناسی اجتماعی و ...

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

من وحی القرآن؛ فضل‌الله، سیدمحمدحسین/ روح البیان؛ حقی بروسوی، اسماعیل/ المیزان فی تفسیر القرآن؛ طباطبائی،

سیدمحمدحسین/ نور الثقلین؛ عروسی حویزی، علی بن جمعه / بحار الأنوار الجامعه لدرر اخبار الأئمه الأطهار؛ مجلسی،

محمدباقر.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر ترتیبی جامع		کد درس: ۰۰۲۲۳
عنوان درس به انگلیسی:	Comprehensive sequential interpretation		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	مبانی و روش	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☐ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت تفسیر ترتیبی قرآن کریم

ب) اهداف ویژه:

کاربرد شیوه تفسیر جامع در برخی از سوره‌های قرآن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تفسیر ترتیبی و جامع منتخبی از سوره‌های جزء ۲۷ و ۲۸ قرآن کریم به انتخاب استاد و با تکیه بر فعالیت دانشجوی: سوره‌های طور،

نجم، قمر، الرحمن، واقعه، حدید، مجادله، حشر، ممتحنه، صف، جمعه، منافقون، تغابن، طلاق، تحریم

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

المیزانفی تفسیر القرآن؛ طباطبایی، سیدمحمدحسین / تفسیر تسنیم؛ جوادی آملی، عبدالله / مجمع البیان لعلوم القرآن؛

طبرسی؛ فضل بن حسن / التحرير و التنوير؛ طاهر بن عاشور، محمد / الکشاف؛ خوارزمی زمخشری، محمود.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر روایی تطبیقی		کد درس: ۰۰۲۲۴
عنوان درس به انگلیسی:	Comparative Hadith-Based Exegesis		نوع درس و واحد
درس پیش‌نیاز:	مبانی و روش تفسیر روایی		پایه ☐ نظری ☒
درس هم‌نیاز:	ندارد		تخصصی ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲		نظری-عملی ☐ اختیاری ☐
تعداد ساعت:	۳۲		رساله / پایان‌نامه ☐

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت تطبیقی روایات تفسیری فریقین در تفسیر آیات

ب) اهداف ویژه:

ایجاد مهارت تبیین تفاوت‌های روایات تفسیری فریقین به لحاظ حجم، گونه‌ها، آسیب‌ها، شیوه گزارش سند و متن و شرح روایات

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تبیین مبانی و روش‌های تفسیر تطبیقی
- تفسیر منتخبی از سوره‌های جزء ۲۶ قرآن کریم: شامل سوره‌های: احقاف، محمد، فتح، حجرات، ق، طور، نجم، قمر، الرحمن، واقعه، حدید با تکیه بر روایات فریقین

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تفسیر تطبیقی؛ نجارزادگان، فتح‌الله
تفاسیر روایی محض شیعه؛ مانند: البرهان فی تفسیر القرآن؛ بحرانی، سیدهاشم - نور الثقلین؛ عروسی حویزی، علی بن جمعه - تفسیر اهل بیت علیهم‌السلام، زیر نظر علیرضا برازش
تفاسیر روایی اجتهادی شیعه؛ مانند: مجمع البیان لعلوم القرآن؛ طبرسی، فضل بن حسن - الصافی؛ فیض کاشانی، محسن - کنز الدقائق و بحر الغرائب؛ مشهدی قمی، میرزا محمد - المیزان فی تفسیر القرآن؛ طباطبایی، سیدمحمدحسین
تفاسیر روایی محض اهل سنت؛ مانند: تفسیر القرآن العظیم؛ ابن ابی حاتم - الدر المنثور فی التفسیر بالمأثور؛ سیوطی، جلال‌الدین
تفاسیر روایی اجتهادی اهل سنت؛ مانند: جامع البیان؛ طبری، محمد بن جریر - تفسیر القرآن العظیم؛ دمشقی، ابن کثیر / مفاتیح الغیب؛ فخر الرازی، محمد بن عم - التحریر و التنویر؛ التونسی، محمد بن عاشور.

کد درس: ۰۰۲۲۵	پایان نامه		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Thesis		عنوان درس به انگلیسی:
☐ نظری ☐ پایه			دروس پیش نیاز:
☐ عملی ☐ تخصصی			دروس هم نیاز:
☐ نظری-عملی ☐ اختیاری			تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☒			تعداد ساعت:
			۴
			۶۴

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

به کار بستن توان پژوهشی و اندوخته‌های علمی دانشجو برای ارائه اثری نو در باره یکی از مسائل و موضوعات مرتبط با رشته با راهنمایی استاد راهنما و مشاور

فصل چهارم

ویژگی‌های دروس

تخصصی اختیاری

عنوان درس به فارسی:	پژوهش‌های حدیثی معاصر		کد درس: ۰۰۱۳۰
عنوان درس به انگلیسی:	Contemporary Hadith Researches		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم‌نیاز:	ندارد	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت پژوهش‌های نو و متفاوت حدیثی

ب) اهداف ویژه:

شناخت روش‌های حدیث پژوهی معاصر شیعه، اهل سنت و خاورشناسان؛ آگاهی از دستاوردها؛ مشکلات و شبهه‌های فراروی حدیث پژوهی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- گونه‌ها و شیوه‌های حدیث پژوهی شیعه (ایران، عراق، لبنان و ...) / فقه الحدیث / نقد سندی و محتوایی حدیث / نسخه-شناسی، ترجمه و تصحیح متون / پژوهش‌های حدیثی مبتنی بر هوش مصنوعی
- روش‌های حدیث پژوهی اهل سنت (ایران، ترکیه، شبه قاره هند، مصر، سوریه، عربستان، مغرب عربی) / نسخه‌شناسی و تصحیح آثار حدیثی / نقادی حدیث و کتاب‌های روایی
- جریان‌شناسی مطالعات حدیثی خاورشناسان (اروپا به ویژه آلمان و فرانسه، آمریکا، کانادا و ...) / تاریخ‌گذاری حدیث / نگرش و نقد تاریخی / تشکیک‌گرایی و اعتدال‌گرایی / بازیابی، بازسازی و نقد منابع حدیثی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط، دایره المعارف‌ها، دسترسی به پایگاه‌ها و سایت‌های عربی و نرم افزارهای حدیثی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

جریان‌شناسی مطالعات حدیثی معاصر؛ رحمان‌ستایش، محمدکاظم / درآمدی بر مطالعات حدیثی در دوران معاصر؛ معارف، مجید و شفیعی، سعید / پژوهش‌های حدیثی معاصر؛ ربانی بیرجندی، محمدحسن.

عنوان درس به فارسی:	مفردات قرآن و حدیث		کد درس: ۰۰۲۲۶
عنوان درس به انگلیسی:	Lexicology of Quran And Hadith		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت سیر تطور کتاب‌های مفردات و غریب قرآن و حدیث و شناخت مباحث نظری و نحوه واژه شناسی

ب) اهداف ویژه:

مهارت‌آموزی نحوه استفاده از منابع و بررسی و تحلیل واژگان قرآن و حدیث

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مفهوم‌شناسی عناوین کتب مرتبط با واژه‌شناسی قرآن مانند: غریب القرآن، مفردات القرآن، وجوه و نظائر، مجاز القرآن، معانی القرآن، لغات القرآن، التصاریف، الافراد و...
- نقش و اهمیت واژه‌شناسی در تفسیر و فهم قرآن و حدیث
- منبع‌شناسی و سیر تطور اهم منابع واژه‌شناسی قرآن و حدیث
- نقش کتب غریب القرآن و غریب الحدیث در پیدایش معاجم لغوی
- موضوع‌شناسی، معناشناسی و منبع‌شناسی: حقیقت و مجاز، اشتراک، ترادف و تضاد، وجوه و نظائر، اشتقاق، واژگان دخیل، لغات (لهجه های) قرآن و زبان قرآن.
- نقش سیاق و حروف در تعیین معنای واژه
- معناشناسی تعدادی از واژه‌های احادیث و قرآن

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

درآمدی بر دانش مفردات قرآن؛ طیب حسینی، سید محمود / مفردات قرآن؛ فرزانه، سید بابک / مفردات الفاظ القرآن؛ راغب اصفهانی، حسین بن محمد / التحقيق فی کلمات القرآن؛ مصطفوی، حسن / النهایه فی غریب الحدیث و الاثر، ابن اثیر؛ مبارک بن محمد.

عنوان درس به فارسی:	تفسیر روایی فقهی		کد درس: ۰۰۲۲۸
عنوان درس به انگلیسی:	Interpretation of jurisprudential narration		نوع درس و واحد
درس پیش نیاز:	مبانی و روش تفسیر روایی		پایه ☐ نظری ☒
درس هم نیاز:	ندارد		تخصصی ☐ عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	رساله / پایان نامه ☐
تعداد ساعت:	۳۲		

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

الف) هدف کلی:

شناخت تفسیر قرآن

ب) اهداف ویژه:

شناخت چگونگی تفسیر روایی آیه‌های فقهی قرآن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- کلیات: مبادی و مبانی احکام

- بررسی روایی موضوعات فقهی: طهارت، نماز، روزه، اعتکاف، خمس، حجّ

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

آیات الأحکام [بیان احکام فقهی در قرآن] ج ۱؛ صفوی، سیدمحمدرضا/ کنز العرفان؛ سیوری، مقداد/ فقه القرآن فی شرح

آیات الأحکام؛ راوندی، قطب‌الدین سعید بن هبه‌الله/ زبده البیان فی أحكام القرآن؛ مقدس اردبیلی، احمد بن محمد.

عنوان درس به فارسی:	سند شناسی و رجال کاربردی		کد درس: ۰۰۲۲۸
عنوان درس به انگلیسی:	Applied Biography of Transmitters		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر: .....

هدف کلی:

شناخت اصطلاحات پرکاربرد و توان شناخت وضعیت اسناد روایات

اهداف ویژه:

توانایی فهم توصیفات سند روایت و تشخیص درجه اعتبار آن

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مفهوم‌شناسی سند، اسناد و طبقات
- جایگاه، نیاز و پیشینه سندشناسی
- اتصال و گسست سند
- اصطلاحات و توصیفات پر کاربرد (همراه نمونه): تعلیق / تحویل / اضمار / مرسل / مرفوع / موقوف / مقطوع / منقطع /
- توحید مختلفات
- تمییز مشترکات
- اعتبارسنجی سند و اصطلاح‌های آن: صحیح، حسن، موثق و ضعیف
- اسناد مشهور و پرتکرار در کتب اربعه و ...

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

آموزش استاد، شاگرد پروری با ایجاد فرصت ارائه کنفرانس، پرورش قدرت پژوهش با راهنمایی نگارش مقالات

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

رجال کاربردی [با تکیه بر سندشناسی]؛ غلامعلی، مهدی / معجم مصطلحات الرجال و الدرايه؛ جدیدی نژاد، محمدرضا /
درايه الحديث [بازپژوهی مصطلحات حدیثی از نگاه فریقین]؛ نفیسی، شادی / ترتیب اسانید الکافی؛ بروجردی، سیدحسین:

عنوان درس به فارسی:	زبان تخصصی عربی		کد درس: ۰۰۱۳۴
عنوان درس به انگلیسی:	Arabic Specialized Language		نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	ندارد	پایه ☐	نظری ☒
دروس هم نیاز:	ندارد	تخصصی ☐	عملی ☐
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒	نظری-عملی ☐
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سمینار ■ کارگاه ■ بر خط ■ موارد دیگر: ویدیوهای علمی آموزشی ■

الف) هدف کلی:

درک مطلب متون تخصصی اسلامی به زبان عربی و آشنایی با مهم ترین واژگان تخصصی جدید از طریق آموزش راهبردها و مهارت های درک مطلب

ب) اهداف ویژه:

ارتقای سطح خواندن و درک مطلب متون تخصصی با تاکید بر متون جدید

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- اسلوب ها و ترکیب های مهم در زبان عربی
- داستان های کوتاه ادبیات عربی
- داستان های قرآنی
- متون قرآن شناسی معاصر
- متون حدیث شناسی معاصر
- متون کلامی معاصر
- متون فلسفه دین معاصر: عقل و ایمان، خدا باوری، دین و عرفی شدن
- متون اخلاقی معاصر

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

یادگیری درک مطلب محور به جای ترجمه محور، یادگیری مبتنی بر کاربرد، یادگیری دانشجو محور (با تاکید بر پژوهش های تیمی دو تا چهار نفره)، کلاس درس معکوس، یادگیری تلفیقی (حضوری - بر خط و با تاکید بر ظرفیت گروه های درسی در یک شبکه اجتماعی)، یادگیری بر اساس استراتژی های خواندن و درک مطلب، یادگیری بر اساس متن خوانی و تکرار، یادگیری واژگان در متن، تدریس مبتنی بر درک مطلب (قواعد فقط در حد ضرورت و به صورت ضمنی)

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب ها و نرم افزارهای مرتبط، شبکه اجتماعی

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

تفاسیر قرآنی / نهج البلاغه؛ سیدرضی، ابوالحسن محمد بن حسین (شرح ابن ابی الحدید) / امالی؛ السید المرتضی / نقد العقل العربی - الاخلاق - فهم القرآن - التراث و الحداثه - نص المقال؛ الجابری، عابد / اشکالیات التاویل - فلسفه التاویل / نصر، حامد ابو زید / من الفناء الی البقاء؛ حنفی، حسن / فی اصول الحوار - دین الحیاء - روح الدین؛ عبدالرحمن، علی / القرآن فی الفكر المعاصر - الاسلام و الایمان؛ شحرور، محمد.

عنوان درس به فارسی:	زبان تخصصی انگلیسی		کد درس: ۰۰۱۳۵
عنوان درس به انگلیسی:	English Specialized Language		نوع درس و واحد
دروس پیش‌نیاز:	ندارد	پایه ☐ نظری ☒	
دروس هم‌نیاز:	ندارد	تخصصی ☐ عملی ☐	
تعداد واحد:	۲	اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	
تعداد ساعت:	۳۲	رساله / پایان‌نامه ☐	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سمینار ■ کارگاه ■ بر خط ■ موارد دیگر: ویدیوهای علمی آموزشی ■

الف) هدف کلی:

درک مطلب متون تخصصی اسلامی به زبان انگلیسی و آشنایی با مهم‌ترین واژگان و اصطلاحات علوم اسلامی در این زبان با تاکید بر آموزش مهارت‌ها و راهبردهای درک مطلب

ب) اهداف ویژه:

یادگیری مهم‌ترین واژگان حوزه کلام، اخلاق و فقه اسلامی و اصطلاحات قرآن و حدیث به زبان انگلیسی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

Some verses of the Holy Quran in English

Some Parts of Nahj al- Balagha (Esp. Letter ۳۱ & ۵۳; Ali's Instructions to Malik Ashtar'in

English/English Selections of early Exegesis of the holy Quran /English Selections of Modern Exegesis of the Holy Quran / English Selections of Shi'i Doctrines (oneness of God, Divine Justice, Prophecy, Imamah & Leadreship, Resurrection)/ English Selections of An Islamic Jurisprudential text / Selections of A Hadith Terminology Text

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

یادگیری درک مطلب محور به جای ترجمه محور، یادگیری مبتنی بر کاربرد، یادگیری دانشجو محور (با تاکید بر پژوهش‌های تیمی دو تا چهار نفره)، کلاس درس معکوس، یادگیری تلفیقی (حضوری - بر خط و با تاکید بر ظرفیت گروه‌های درسی در یک شبکه اجتماعی)، یادگیری بر اساس استراتژی‌های خواندن و درک مطلب، یادگیری بر اساس متن خوانی و تکرار، یادگیری واژگان در متن

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۳۰ تا ۶۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۴۰ تا ۷۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

فضای مناسب کلاس، تخته آموزشی، دستگاه ویدئو پروژکتور، کتاب‌ها و نرم افزارهای مرتبط، شبکه اجتماعی

چ) فهرست منابع پیشنهادی: (فایل غالب کتب در سایت Islam.org موجود است)

بررسی ترجمه انگلیسی متون اسلامی ۱ و ۲

The Study Quran: A New Translation and Commentary; Seyyed Hossein Nasr/ A Shi'ite Anthology, Sayyid Muhammad Husayn Tabataba'i, Trans. By William Chittick/ Shia In Islam, Sayyid Muhammad Husayn Tabataba'i/ Al-Bayan fi Tafsir al-Qur'an, The Prolegomena to the Qur'an. By Ayat-o-Allah Khoiy/ History of Hadith Complation. By Mohammad Ali Mahdavidrad/ Introduction to the Science of Tafsir of the Quran. By Ja'far Sobhani/ Quranic Sciences and Shii Exegets. By Abbas Bahmanpuor/ Quranic Exegeses; Selected Entieres from Encyclopedia of the World of Islam. By Golamali Haddad Adel, Mohammad Jafar Elmi, Hassan Taromi-Rad/ Islam Belife System. By Mohammad Ali Shomali/ Thematic Approach to Quran Exegesis. By Mahmud Namazi/ Introduction to Hadith. By 'Abd al-Hadi al-Fadli/ Quranic Sciences. By Abbas Ja'far & Ma'suma Ja'far/ The Quran Its Protection from Alteration. By Sayyid Sa'eed Akhtar Rizvi/ The Quran in Islam its Impact and Influence on the life of Muslims. By Sayyed Muhammad Hosayn Tabatabayi/ Jurisprudence and Its Priciple. By Mortada Motahhari/ A Short History of Ilam al-Usul. By Mohammad Bagir Sadr/ Ethics and Spritual Growth. By Sayyed Mojtaba Musavi Lari/ Islamic Ethics. By Sayyed Mohammad Hosayn Dastgheyb.

